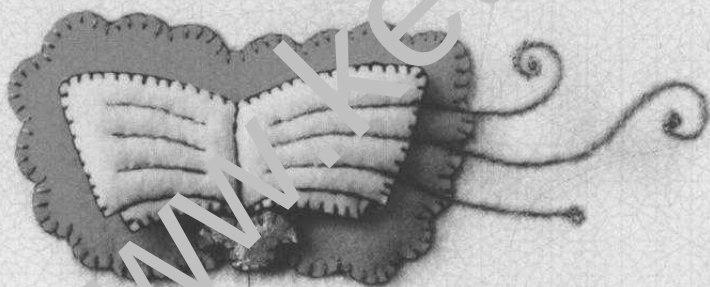

خطرقصه های تو

سرشتناسه : شجاعی، سائز، ۱۳۵۷ -

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر برای نشر قبسات محفوظ است.

محنت آغازین

با همۀ دشواری‌ها و ظرافت‌هایش، شیرین‌ترین کار عالم «تربیت» است و مهم‌ترین بستر تربیت، «خانواده». خانواده اگر «خانواده» باشد، تربیت شیرین می‌شود و طبیعی‌ماندگار که ما نفس می‌کشیم، در خانواده هم تربیت می‌شویم؛ بی‌آنکه به آن فکر کنیم و بدانیم چه می‌شود.

مرکز «احیاء اندیشه و سیر تاری» مجموعه‌ای است مردم‌نهاد و خدمتگزار در کارهای خیر. تمرکز این مرکز بر تربیت تعلیم است، آن‌هم با رویکرد اسلامی و عقلانی و با محوریت زیربنایی‌ترین نهاد تربیت، یعنی خانواده.

وجه همت ما مهارت‌آموزی به خانواده‌هاست و هدایت حرکت ما استفاده هوشمندانه از ابزارهای حمایتی؛ از این رو، طرح «مهرستان»، آفرینش کردیم تا در پیمودن این مسیر مقدس، بتوانیم منظم و هدفمند و برنامه‌دار باش‌ برویم. «مهرستان» فقط مخفف «محصولات هنری رسانه‌ای» نیست، بلکه اسم مکانی است برای آموختن مهرورزی در خانه و گرمابخشی به کانون خانواده.

ابزار ما در این راه پرفراز و بی‌نشیب چیست؟ از بین همه راه‌های ممکن، با «یار مهربان» به یاری خانواده‌ها آمده‌ایم؛ با همان آشنای پرسخاوتی که صدها نسل بشر را معلم وار پرورده و فروتنانه با ذهن و ضمیرشان در هم تنیده است.

بله، با کتاب آمده ایم و بر این باوریم که با همه تنوع ابزارهای دیجیتالی و گرایش جنون آمیز انسان امروز به آن ها، هیچ چیز جای کتاب را نمی گیرد! اثبات ساده این مدعا را در رشد کتاب های کاغذی، در همین سال ها و حتی در کشورهای صنعتی، می توان سراغ گرفت. خوشبختانه این یار مهربان، هنوز هم به آدم ها وفادار مانده و همپایان گنجینه سرشاری به شمار می رود که پاسخگوی نیازهای رنگارنگ مخاطبانش است؛ بماند که مدتی است با این یار مهربان نامهربانی می کنیم!

به دنبال کار پیرزمین مانده ای بوده ایم که حضورمان را در این عرصه معنا ببخشد و اثری مانا به جای گذارد. سرانجام صدها نفر ساعت پایش و پویش، به ما در طرح خانواده محور «مهرستان» انجامید که یکی از میوه هایش اکنون در دستان شماست.

با وسواسی خاص، اصولی که کار را تعیین کردیم تا شاخص ارزیابی باشند و بازتاب دغدغه مندی ما:

۱. تلاش فعالان این طرح و ارائه تولیدات آن، تمام وقت و تمام قد، در خدمت خانواده هاست و تمام آثار، مکتوب، بر محور نیازهای اعضای خانواده شکل می گیرد.

۲. گام های اجرایی را کاملاً علمی و منطقی طراحی کرده ایم تا از پشتوانه های محکم بهره مند باشد؛ برای نمونه، نرم افزار قدرتمند و جامع مدیریت سیستمی را در مسیر تصمیم سازی، تصمیم گیران و آماده سازی آثار، به کار گرفته ایم.

۳. آثاری باید تولید و ترویج شوند که حقیقتاً مورد نیاز باشد و نوآورانه و مشکل گشایانه به طرح مسائل بپردازند؛ از این رو، هم به درون مایه هایی عالمانه و مبتنی بر آموزه های دین اسلام توجه داریم و هم به قالب هایی شیوا و جذاب

در انتقال آن‌ها. انتظارمان تا بدان حد است که معادل و مشابهی برای آن آثار، براساس رویکرد انتخاب‌شده، برای انسان عصر حاضر به‌ویژه نسل جوان وجود نداشته باشد. در این راستا و برای دستیابی به گنجینه اطلاعات جامع در این موضوع، طرح «اطلس سواد خانواده» در دست تدوین است.

۴. فارغ از شهرت اسمی افراد، از نویسندگانی دعوت به همکاری کردیم که نه تنها از این ایده‌ها ایده‌ای تعریف‌شده در طرح برخوردار باشند، بلکه توصیه‌های نکته‌سازانه، موشکافانه درباره موضوع مدنظر را در انبان دانش و تجربه خویش انباشته شده؛ البته از قلم جوان‌ترهای خوش‌آیینه نیز غافل نماندیم.

۵. غنای زیربنا و کیفیت روبنا «مهرستان» چنین اقتضا می‌کرد که متخصصان ممتاز در حوزه‌های مختلف را در «نجیره تولید مشارکت دهیم: بهره‌مندی از اطلاعات طرح جامع اطلس خانواده و بیئت علمی بصیر برای انتخاب موضوع و نویسندگان، ارزیابان کاربرد و انتخاب افراد زیادی از میان جامعه مخاطب هر یک از کتاب‌ها برای ارزیابی آثار رسیده براساس شاخص‌های تعریف‌شده، هنرمندان طبع‌شناس برای یافتن نام کتاب‌ها، ریاست ایران فعال‌ترین نهاد ویرایشی ایران، طراحان و صفحه‌آرهای خوش‌فریجه، همچنین توانی چندباره آثار به منظور اصلاح ایرادهای احتمالی در مراحل پایانی، بهره‌مندی از متخصص در صنعت چاپ، چاپخانه‌های کارگشته و مجهز، فعالان حرفه‌ای در تبلیغ و اطلاع‌رسانی و مدیریت فروش، متفکران دلسوز برای انگیزه‌آفرینی و امکان‌سازی برای مطالعه کتاب و....

۶. گوشه چشمی هم داریم به میراث مکتوب گران‌بهای گذشتگان با موضوع خانواده، از راه بازآفرینی و بازنویسی آن‌ها متناسب با نیازها و اقتضائات انسان

معاصر، تا عطر نام و یادشان و خوشه چینی از خرمن معرفتشان، ذائقه مشتاقان را پُر حلاوت کند.

۷. درست است که این طرح برای امکان تداوم بلندمدتش، باید از نظر منابع مالی مستقل و خودگردان باشد، اما به پشتوانه خیراندیشانی که چراغ این راه را روشن کرده‌اند، کاملاً غیرانتفاعی خواهد ماند و عوایدی را که احتمالاً به دست می‌آید، در فرایند تولید و ترویج آثار فاخر فرهنگی بازهزینه می‌کنیم. به این ترتیب، در طرح مصوب و تمامی قراردادهای تصریح شده است.

۸. رگ‌های معضل امروز ما در حوزه کتاب و کتاب خوانی، نبودن آثار فاخر و مناسب، نیست؛ بلکه ضعف بودن فرهنگ مطالعه در بین اقشار جامعه به ویژه خانواده‌هاست. پیکان تمامی فعالیت‌هایمان تنها به این سمت نشانه می‌رود که این آثار خواننده شود و از مهارتی خانواده‌ها را در زندگی افزایش دهند. به همین منظور، طرح مطالعه آثار با توجه به راهبردهای عملی در بستر خانواده، تهیه شده و در حال پیرایی است.

۹. توجه داریم که بی‌اعتنایی به ابزارهای غیرکتابی، راهبرد درستی نیست؛ تولید کتاب‌های صوتی، محصولات تصویری، نرم‌افزارهای رایانه‌ای و تلفن همراه، حضور در شبکه‌های مجازی و اینترنتی، ترجمه آثار و ... را مدنظر خواهد بود.

۱۰. برای تنومند شدن این نهال نوپا، نظارت مستمر و ارزیابی همه‌جانبه نیاز است. از ابتدا تا انتهای این طرح، بازخوردگیری و اصلاح مناسب در مواقع مشکلات احتمالی در دستور کار خواهد بود.

۱۱. طرح‌ها و برنامه‌های موفق دیگر فعالان در این عرصه‌ها را برای الگوگیری و مقایسه، رصد کرده و می‌کنیم. خود نیز یافته‌ها و بر ساخته‌هایمان را حاضریم

به رایگان پیشکش رهروان این وادی کرانه نابردار کنیم تا ضمن هم افزایی در
بینش ها و دانش ها، بتوانیم با موج آفرینی، خیراندیشان فرهنگی را متقاعد کنیم
که پا به این عرصه بگذارند.

آه خراندید، همه حرف هایی نبود که گفتنی بود؛ به قدر دقیقه های چندین
سال. حرف و تجربه و خاطره و نکته هست؛ اما نباید و نشاید که سخن آغازین
را به دایره بکشیم فقط اینکه حساسیت موضوع و فرهیختگی خواننده، به ما
انگیزه می دهد که بارها و بارها درون مایه، قالب، مراحل تولید و توزیع را بازبینی
کنیم تا اثری فانی و ارزشمند را تقدیم نگاه و نگرش بلند شما گرامیان نماییم
و مشتاقانه منتظریم با دریافت دیدگاه های شما سروران عزیز به آدرس
mehr@mehrestan.ir بیش از پیش مرهون مهربانی هایتان گردیم.

بر آستان جانانی سرسپاس حرود می وردیم نه توفیق، رفیق طریقمان کرد تا
دوره امانت داده شده در مزرعه دنیا را به عوشه چینی از خرمن ارباب و اصحاب
فرهنگ و اندیشه بگذاریم و آنگاه با لطفی دوچندان، ارا و امدار فضل بی کرانش
کرد تا در طرح پربرکت «مهرستان» بتوانیم بابت تولید و توزیع، حصولاتی فرهنگی
و تربیتی، مدال افتخار برگردن بیاویزیم. آری، «تربیت و تعلیم» هدف اصلی
آمدن پیامبران و جان مایه کتاب های آسمانی بوده است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلِّمُوا»
ما نیز به راه پیمایی و نفس کشیدن در این وادی مفتخریم. از تک تک سروران
ارجمندی که ذره پروری کردند و گام به گام مسیر را هم شانه ما شدند به رسم
ادب، خاضعانه سپاسگزاریم.

عیشتان مدام، ایام به کام، عزت مستدام
مرکز احیاء اندیشه و سیره علوی

درآمد	۱۶
فصل اول: چیستی قصه و قصه‌گویی	۱۹
دریچه‌ای به مباحث این فصل	۲۰
قصه چیست؟	۲۱
نوع قصه‌ی تأثیرگذارتر است؟	۲۳
قصه‌گویی چیست؟	۲۶
قصه‌گو کیست؟	۳۰
تجربه	۳۳
جاذبه	۳۴
تخیل خلاق	۳۶
فراز و فرود	۳۷
تناسب قصه با مخاطب	۳۸
قصه‌درمانی	۴۱
قصه‌مار سبیدی	۴۳
خلاصه فصل در یک نگاه	۵۳
فصل دوم: ضرورت و فواید قصه و قصه‌گویی	۵۵
دریچه‌ای به مباحث این فصل	۵۶
چرا قصه؟	۵۷
هنر قصه‌گویی	۶۲
قصه و آموزش کودکان	۶۸
قصه و تجربه شکست	۷۰
فواید قصه‌گویی	۷۲

خلاصه فصل در یک نگاه	۷۹
فصل سوم: تأثیر قصه و قصه‌گویی بر تعلیم و تربیت	۸۱
دریچه‌ای به مباحث این فصل	۸۲
شکاف میان آموزش و پرورش	۸۳
قصه‌گویی؛ ابزاری برای آموزش	۸۵
نقش تربیتی قصه و قصه‌گویی	۸۸
بازی با انگشتان؛ پیوند قصه و بازی	۹۱
خلاصه فصل در یک نگاه	۹۵
فصل چهارم: چگونه و چه زمانی قصه بگوییم؟	۹۷
دریچه‌ای به مباحث این فصل	۹۸
شیوه‌های مناسب قصه‌گویی	۹۹
زمان و مکان مناسب قصه‌گویی	۱۰۳
تناسب قصه‌گویی با زمره و مدرسه	۱۰۴
تناسب قصه با مراحل رشد و تکامل	۱۰۵
۱. مرحله حساس حربی: از تولد تا بیست و چهار ماهگی	۱۰۶
۲. مرحله پیش عملیاتی: دو تا شش یا هفت سالگی	۱۰۸
۳. مرحله عملیات عینی: از شش تا یازده سالگی	۱۱۱
۴. مرحله عملیات صوری: از دوازده تا هجده یا بیست سالگی	۱۱۳
خلاصه فصل در یک نگاه	۱۱۷
فصل پنجم: تجربه‌های قصه‌گویی	۱۱۹
دریچه‌ای به مباحث این فصل	۱۲۰
قصه‌گویی برای مخاطبان پیش دبستانی	۱۲۱
قصه‌گویی برای مخاطبان دبستانی	۱۲۲
قصه‌گویی برای مخاطبان نوجوان	۱۲۳
از قصه نتیجه‌گیری نکنیم	۱۲۵
قصه مرد مثلی	۱۲۶
خلاصه فصل در یک نگاه	۱۳۵
برای مطالعه بیشتر	۱۳۷
کتابنامه	۱۳۹